

สุขภาพประชาชนไทย: เรากำลังจะไปทางใด

รศ.ยงยุทธ ขจรธรรม

การเปลี่ยนผ่านด้านต่างๆ ในประเทศไทย ส่งผลกระทบอย่างไรต่อสุขภาพของคนไทย จำเป็นจะต้องทบทวนให้รู้เท่าทันสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อพัฒนาระบบสาธารณสุขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในระยะการเปลี่ยนผ่านในหลายด้านอย่างรวดเร็ว ทั้งโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ สังคม ระบบคิดของผู้คน การเปลี่ยนผ่านดังกล่าว มีความสัมพันธ์และกระทบต่อกัน ส่งผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อสุขภาพและระบบบริการสุขภาพของคนไทยอย่างเป็นพลวัต

การเปลี่ยนผ่านดังกล่าวแม้ว่าจะได้รับการกล่าวถึงว่าไปในทิศทางที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับความคาดหวังทั้งระดับปัจเจกบุคคลและระดับประเทศโดยส่วนรวม แต่เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต พฤติกรรมสุขภาพ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ และระบบความสัมพันธ์ของผู้คนของสังคม และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อแบบแผนการเจ็บป่วยและการตาย อาจทำให้เกิดความไม่แน่ใจในผลแห่งการเปลี่ยนผ่านดังกล่าวว่าจะทำให้สุขภาพของประชาชนไทยดีขึ้นจริงหรือไม่

คนไทยอาจมีชีวิตที่ยืนยาวขึ้น ความทุกข์ทรมานจากการเจ็บป่วยดูเหมือนจะมีการเปลี่ยนแปลงในแผนการ

เจ็บป่วยและการตาย จากโรคติดเชื้อไปเป็นโรคจากความเสื่อมของร่างกาย และที่สำคัญคือ พฤติกรรมสุขภาพ เช่น พฤติกรรมการบริโภค พฤติกรรมการชัวยอดยาน หรือ พฤติกรรมทางเพศ เป็นต้น นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมที่เราดำรงตนอยู่มีส่วนและเหตุสำคัญมากขึ้นของการเจ็บป่วยของคนไทย การจัดการบริการเพื่อให้คนไทยมีสุขภาพที่ดีภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงรากดังกล่าว จึงเป็นสิ่งท้าทายต่อการพัฒนาระบบสาธารณสุขเป็นอย่างยิ่ง

การทบทวนและรู้เท่าทันสถานการณ์ที่เป็นอยู่ และแนวโน้มในอนาคต รวมทั้งการทบทวนระบบคิดเพื่อพัฒนาระบบการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปจึงเป็นสิ่งจำเป็น

